

Hírzárlat a baloldalon?

A kérdőjel a címben arra utal, hogy talán tévedek (de akkor meg eddigi belátásomnál okosabb magyarázatot szeretnék kérni, elsősorban *baloldali értelmiségi barátaimtól*). Elmondom, hogyan jutottam arra, hogy a Heti Válasz hasábjain üzenjek nekik. Ott kezdődött, hogy valamikor február első felében belehallgattam az ATV Újságíró klubjába, ahol Avar János kifejtette, hogy a Nomentana-ügy nem ügy, mert ugye a miniszterelnök cége mindaddig jóhiszeműen használhatta a Korlátolt felelősségű társaság megjelölést, míg ennek bejegyzési kérelmét a bíróság el nem utasította. Utána viszont – és itt kezdtem figyelni, mert számomra új tényállítás hangzott el –: *Gyurcsány Ferenc visszament Betéti társaságba*, és így *Bt-ként* mindaddig folytathatta működését, míg újbóli próbálkozására cégét a bíróság három évvel később immár *Kft-ként* be nem jegyezte. Mivel a műsorvezető és a két vitapartner, Bolgár György és Mészáros Tamás is bólogatott, addigi hiedelmemben megingogtam. E megingáshoz az is hozzájárult, hogy átfutott rajtam: mintha az ellenzékiek sem mernék *explicite* állítani, amit Avar cáfol, amennyiben következetesen csak „fantom cég”-ről és sohasem „*fantom Kft*”-ről beszélnek. Informáltságom hézagosságának kényelmetlen tudatához hozzájárult, hogy én az ártatlanság vélelmét komolyan szoktam venni, és főleg az egyik vitapartner, Mészáros Tamás tisztességében hittem. A tényekhez való ragaszkodását ő maga is megerősítette „A pártatlanság mímelése” című Népszava-cikkében, melyben még a riporter kódexben előírt türelemnek is fölébe helyezi az igazságszeretetet: „Ha egy politikus a riporter képébe hazudja a maga ’verzióját’, *nem lehet nem állást foglalni a hitelesség védelmében.*” Ténytiszteléről néha bizonyosságot is szereztem, amikor némi homlokráncolás után (a képernyő árulkodó) közbe szokta vetni: „Gyerekek, ez talán még sincs *egészen* így”. Most is vártam tőle ilyesmit, hogy a szokásos homlokráncolás után egy „még sincs *egészen* így”-gyel pontosítsa Avar megoldását. Mivel azonban hallgatott, magam próbáltam tiszta vizet önteni a pohárba, teljesen nyitottan a tények elfogadására. Egyaránt lehetségesnek tartottam, hogy a Mészáros bólogatásával megerősített Avar-verzió felel meg a valóságnak, és ez esetben korrigálnom kell addigi tudomásomat, és azt is, hogy az Újságíróklub úgy egészében elmulasztotta a pontos tájékozódást. Nos, utánanézve, azt találtam a Magyar Nemzet január 19-i számában, hogy a bíróság elutasító végzésének dátuma 1993. szeptember 17., viszont Nomentana *Kft*-s okiratok facsimiléit láttam 1993. november 30., sőt 1994. június 27. és novemberi dátumokkal is. Ekkor derengett fel bennem, hogy ezek a komolyan politizáló, alapos emberek talán valamilyen „*pszichológiai hírzárlatnak*” eshettek áldozatul. Ha a kormánypárti sajtó is lehozta volna ezeket a dokumentumokat, talán nem követnének el ilyen lényegbevágó pontatlanságokat. Ezért rövid glosszát küldtem be az ÉS-be, üzenve benne baloldali barátaimnak és felkérve Mészáros Tamást: korrigálja vitaklub társának e túl egyszerű megoldását, s a pontosan rekonstruált tényekre alapozva építse fel hitelesen tisztázó érvelését. Mivel azonban az ÉS ezt a pontosítást nem hozta, a „hírzárlat” sejtése megerősödött és új dimenziót nyert: itt tán átgondolt nyilvánosság-politikában is elzárhatják a tényeket baloldali barátaim elől, akik közül ezek ismeretében lennének páran, akik fölvetnék: „Hát valójában hogy is van ez?” (Pártállami vicc volt: ha valamit titkosítani szeretnének, az üzemi faliújságba kell kitenni, ott biztosan nem olvassa el senki. Úgy látszik, egyes kormányzati orgánumok szerkesztői politikája most is így van az ellenzéki sajtóval: amíg csak ott jelenik meg valami, biztosan nem fogja áttörni a baloldalon oly sikerrel kialakított ellenszenv *cordon sanitaire*-jét. Elég a saját csatornákat tisztán tartani.) A Mészáros Tamás személyes jóhiszeműségébe vetett hitemet azonban még mindig nem szívesen adtam volna fel, ezért az ÉS-ben nem közölt pontosítást beküldtem neki a Népszavába, hogy rovatában idevágóan is gyakorolja rokonszenves életelvét: „*Nem lehet nem állást foglalni a hitelesség védelmében.*”

De sem itt, sem az Újságíróklub további adásaiban nem tért vissza rá. Ekkor érdekes és felettebb tanulságos kísérletbe fogtam. Elküldtem az apró cikket néhány balliberális barátomnak. Talán annak eldöntésére, hogy ez a különös hírzárlat vajon hol erősebb: a lelkekben-e vagy a szervezett nyilvánosságban. A többség ugyan nem válaszolt (így a volt jezsuita kispaptársam, Mécs Imruska sem), de egyes bejött válaszok közelebb hoztak a titok megfejtéséhez. Egyik jó barátom, vallásos és balliberális akadémikus (december 5-én a kettős állampolgárság mellett szavazott, ám a kórház-privatizációt nem utasította el), úgy tudta, hogy a Nomentana ügyben néhány napja már a bíróság (sic!) is elutasította a vizsgálatot. Idézem: „Most akkor mi a baj? Tévedett a bíróság? Bevallom őszintén, én nem tudom, hogy mi is pontosan egy Bt és egy Kft közötti különbség. De talán nem is igazán érdekel, mert amikor ilyesmikről van szó, nem figyelek oda. A Magyar Nemzetet egyszerűen nem bírom olvasni. A Heti Választ is járattuk az intézetben, ott időnként megnézem. Vannak benne olvasható cikkek.” – Nos, ezért küldöm ezt az írást a Heti Válasznak: ebbe talán még a választásokig belenéznek néhányan a baloldali barátaim közül. És egyáltalán azok a baloldali véleményvezérek, Ágh Attila, Bojtár Endre, Debreczeni József, Esterházy Péter, Gombár Csaba, Kis János, Kósa Ferenc, Lengyel László, Nyerges András, Szalai Erzsébet, Szilágyi Ákos, Tamás Gáspár Miklós, Tamás Pál, Tölgyessy Péter stb. is, akik kellően vitális kritikai érzékkel rendelkeznek egy külső és/vagy belső vélemény-karantén áttöréséhez. Amikor egy 2003 tavaszán indított para-politikai vitám Esterházy Péterrel az ÉS-nél – egyébként batthyánys kollegám Solymosi Frigyes védelmében –, nyárra átkerült a Magyar Hírlaphoz Nyerges András Színrebotlás rovatába, reményem ébredt egy szekértáborok közötti szótértés lehetőségéről: *a frivolság elleni lelkiismeretesség jegyében*. Akkor ezt írta Nyerges András: „Varga professzor úr azzal, ahogyan Babitsról és a baloldalon termelt értékekről beszélt, beillene tiszteletbeli baloldalnak: a politikai hovatartozástól függetlenül csak az értékre tekint. Aggodalommal elegy kíváncsisággal várom, vajon ez a gesztusa belefér-e a jobboldal toleranciájába.” – Most hát rajtam a sor, hogy visszakerdezzek: vajon az ő vagy a Várszegi Asztrikkal baráti Beszélgetőkönyvecské-t publikáló Lengyel László erkölcsi világképébe beletartozik-e – legalábbis, ami a tények hű közlését *versus* meghamisítását illeti – a Bartók féle „*Csak tiszta forrásból!*” főparancsa?

Varga Károly